

Kagu-Eesti elanike tagasiside RAPORT

Kaasrahanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Sisukord

Sissejuhatus	3
Vastajate profiil	3
Üldine tajumine ja rahulolu	6
Kohalikud teenused ja taristu	8
Kommunikatsioon ja teavitamine	9
Töökoht ja sissetulek	10
Tulevik ja soovitusel	11
Kokkuvõtteks	14

Sissejuhatus

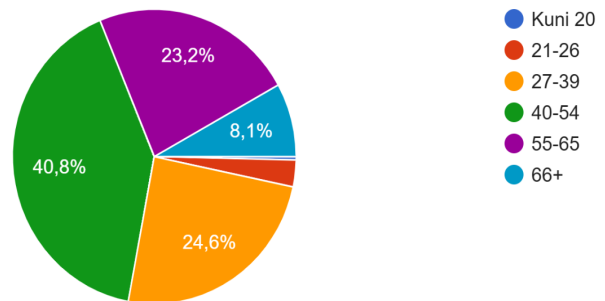
Kagu-Eesti elanike tagasisideküsitluse eesmärk oli saada piirkonna elanike tagasisidet Kagu-Eesti kui elukeskkonna kohta ning kaardistada, millisena tajuvad elanikud piirkonna mainet. Küsitlus viidi läbi veebikeskkonnas ning see toimus perioodil 24.01-10.02.2025. Oma tagasisidet andis 272 vastajat, kellest 75% olid naised ning 25% mehed.

Ülevaade on koostatud sisendina valmivale Kagu-Eesti turundus- ja mainekujunduskavale aastateks 2025-2030 ja on seetõttu käsitletav töödokumendina, mitte eraldiseisva laiapõhjalise uuringuna.

Vastajate profiil

Suurem osa tagasiside andjatest – 41% olid 40-54-aastased. 23% vastajatest kuulus vanuserühma 55-65 ning 25% vanuserühma 27-39.

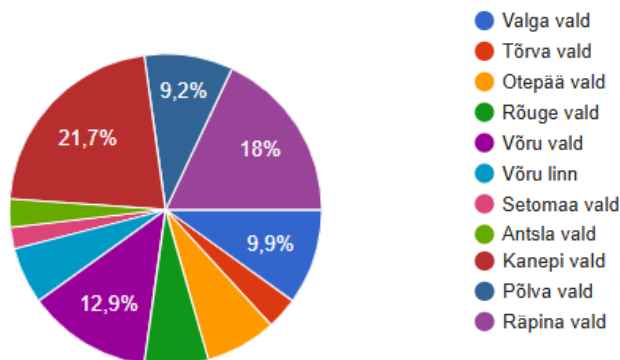
Vanus
272 vastust

Kõige rohkem vastajaid – 21% oli Kanepi vallast. 18% vastanutest elas Räpina ning 13% Võru vallas. Kõige vähem vastajaid oli Setomaa, Antsla ja Tõrva valdadest.

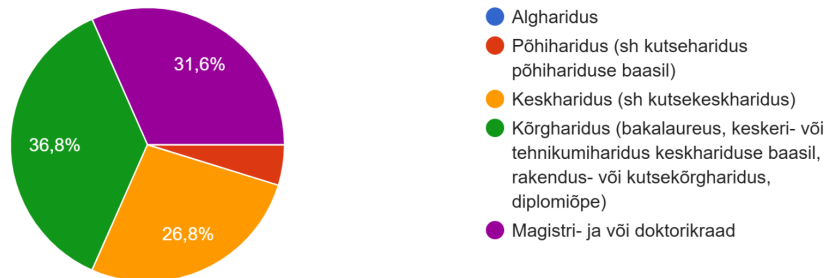
Elukoht

272 vastust

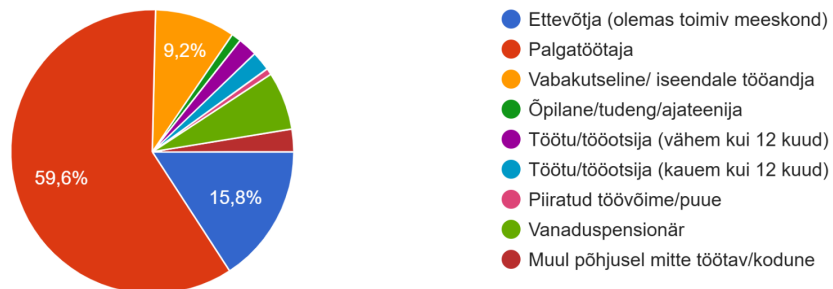
Vastajatest 37% on kõrgharidusega, 31% magistri- või doktorikraadiga ning 27% kesk- või kutsekeskharidusega.

Haridus
272 vastust

60% vastajatest töötab palgatöötajana, 16% tegutseb ettevõtjana ning 7% on pensionil.

Tööhõive
272 vastust

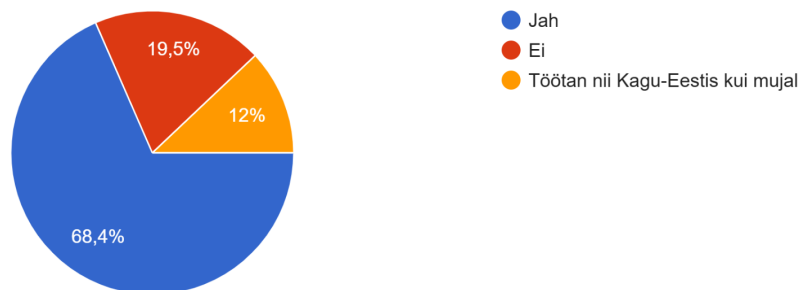

Pea 70% vastanutest on märkinud, et nende töökoht asub Kagu-Eestis. 12% töötab samaaegselt Kagu-Eestis ja mujal ning 20% käib tööl väljaspool Kagu-Eestit.

Oma praeguses elukohas on 20 aastat või kauem elanud ca 60% vastajatest. 13% vastajatest on piirkonnas elanud 10-20 aastat ning 12% 6-10 aastat.

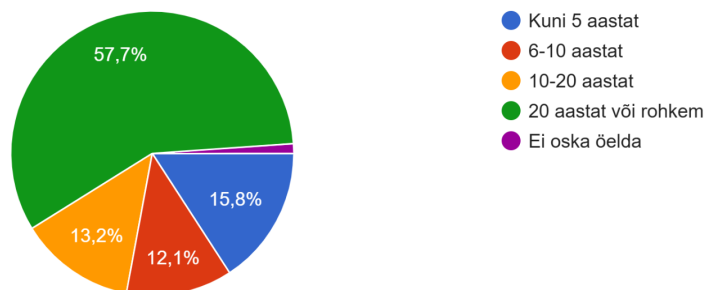
Kas sinu töökoht asub Kagu-Eestis?

266 vastust

Kui kaua olete oma praeguses elukohas (omavalitsuses) elanud?

272 vastust

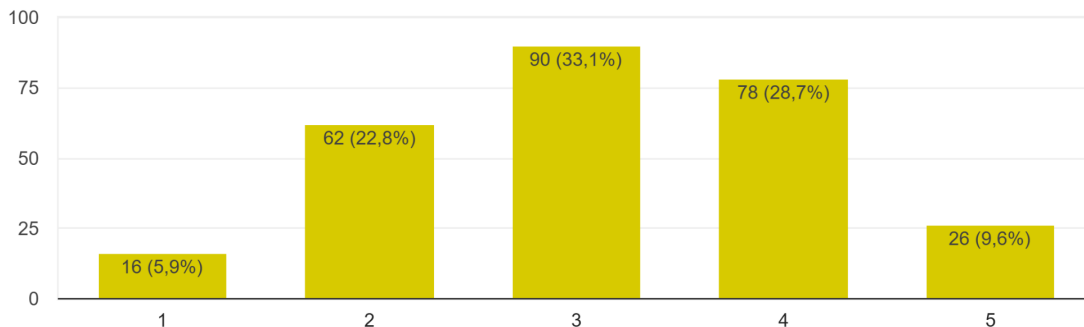

Vastajate profiili vaadates võib kokkuvõttes öelda, et **suurem osa vastajatest kuuluvad vanuserühma 40-54, neil on kõrgharidus, nad on palgatöötajad ja töötavad oma elukoha läheduses ning on piirkonnas elanud üle 20 aasta.**

Üldine tajumine ja rahulolu

Kuidas hindate Kagu-Eesti üldist mainet võrreldes teiste piirkondadega?

272 vastust

Veidi üle 30% vastanutest leiab, et Kagu-Eesti maine on võrreldes teiste piirkondadega veidi üle keskmise – 5-palli süsteemis 3. 29% leiab, et Kagu-Eesti maine on teiste piirkondadega võrreldes kõrgem ning 23%, et maine on madalam. Hinnangute aritmeetiline keskmine on 3,13. Kagu-Eesti mainet hindavad kõrgemalt Kanepi, Otepää ja Võru vallast pärit vastajad. Maine osas on kriitilisemad Põlva, Räpina ja Valga valdade elanikud.

Kagu-Eesti peamisteks tugevustena nimetasid vastajad:

- kaunis, omapärane ja rikkumata looduskeskkond;
- siinsed inimesed;
- keel, kultuur ja kultuuripärand (UNESCO vaimne pärand);
- vaikus, rahu ja privaatsus;
- hea keskkond peredele;
- turvalisus;
- Tartu lähedus;
- Läti lähedus;
- kaunid väikelinnad;
- kokkuhoidvad kogukonnad;
- traditsioonid;
- loodusturism;
- taskukohased kinnisvarahinnad;
- omapära/unikaalsus;
- tugev piirkondlik identiteet.

Kagu-Eesti elanikud tunnevad uhkust järgneva üle:

-

Vastajatelt küsiti, millised piirkonna kitsaskohad mõjutavad kõige enam Kagu-Eesti mainet negatiivselt. Välja toodi järgmised teemad:

- tööpuudus;
- vähenev ja vananev elanikkond;
- kehvad transpordiühendused ja amortiseerunud infrastruktuur;
- Nursipalu harjutusväli;
- madalad palgad;
- asutuste kadumine maapiirkonnast ja riigi vähene kohalolek;
- kaugus ja eraldatus Põhja-Eestist;
- kaugus sadamatest ja lennujaamadest;
- koolide, lasteaedade, poodide sulgemine;
- korruptsioon ja onupojapoliitika;
- metsade lageraie;
- ääremaastumine;
- vaesus;
- teenuste halb kättesaadavus;
- noorte väljaränne;
- halb internetiühendus.

Suurem osa vastajatest hindab vaatamata mõningatele probleemidele Kagu-Eestit elukeskkonnana siiski kõrgelt – 5-palli skaalal on elanike keskmine rahulolu 3,72.

Piirkonnas elamise plussid:

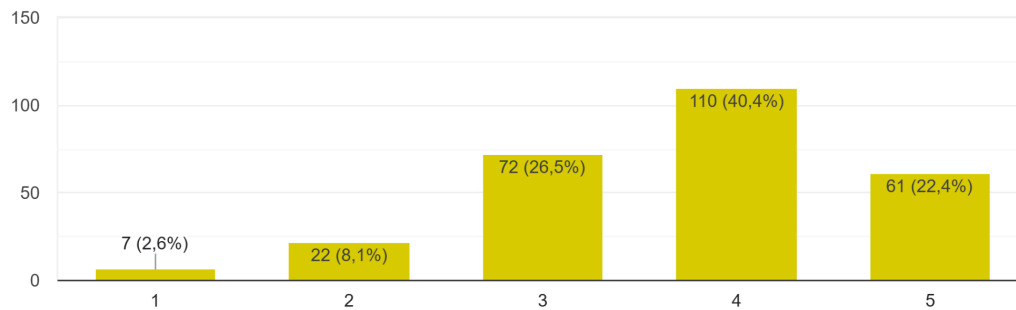
- ilus ja puhas loodukeskkond;
- rahulik, privaatne ja turvaline elukeskkond;
- toredad inimesed;
- olen piirkonna fänn;
- see on minu kodu.

Piirkonnas elamise miinused:

- Nursipalu harjutusväljaku müra;
- kehvad transpordiühendused;
- halvas olukorras teed ja infrastruktuur;
- avalikud teenused pole piisavalt kättesaadavad;
- raske on hakkama saada ja ots-otsaga kokku tulla;
- lootusetuse tunne;
- tööpuudus;
- elu kaob piirkonnast;
- ääremaastumine

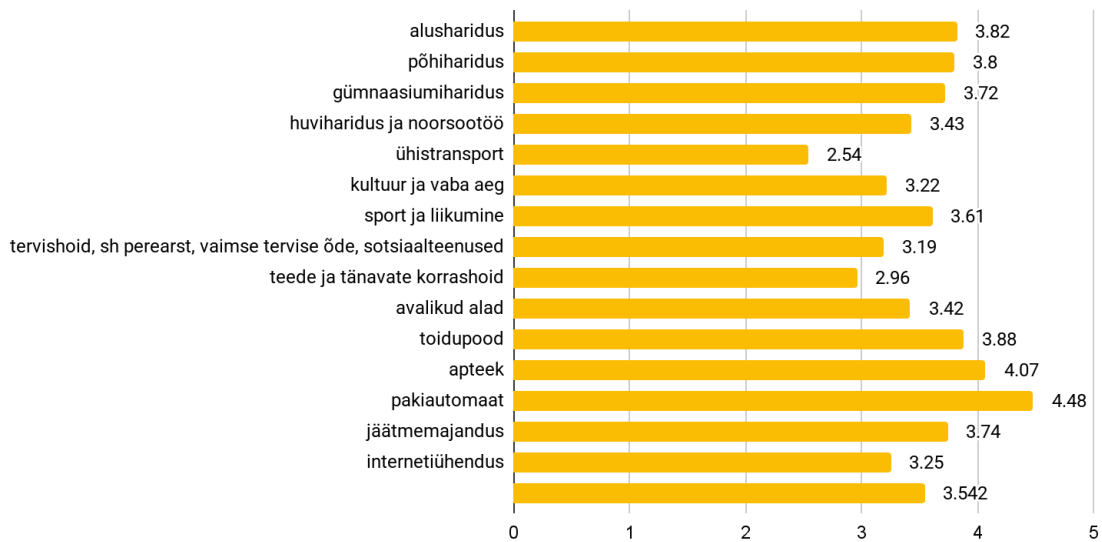
Kuidas hindate Kagu-Eestit elukeskkonnana?

272 vastust

Kohalikud teenused ja taristu

Elanikel paluti 5-palli skaalal hinnata piirkonna teenuseid.

Piirkonna teenuste keskmine hinne on 5-palli skaalal 3,5. Kõige enam on vastajat rahul pakiautomaatide võrgustikuga, alus- ja põhihariduse teenusega ning toidupoodide võrgustikuga. Rahulolu on madalam ühistranspordi ning teede ja tänavate olukorraga.

Vastajatelt küsiti, milliseid teenuseid või arendusi sooviks nad piirkonnas rohkem näha. Välja toodi järgmised teemad:

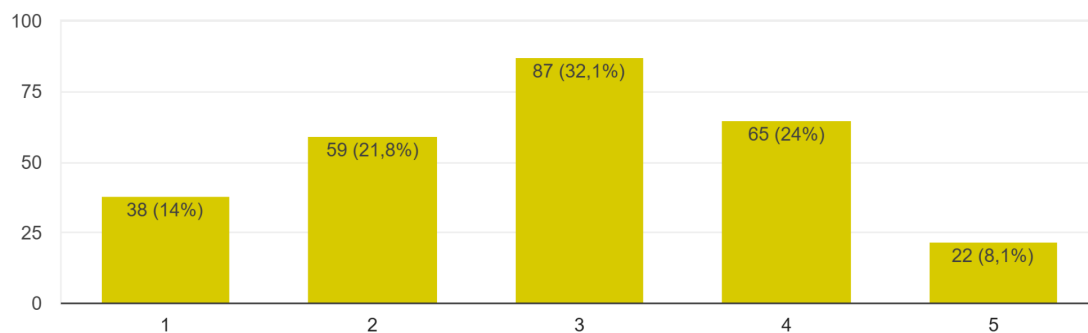
- arendusi, mis tooks piirkonda tööd ja inimesi;
- paremat arstiabi;
- paremaid transpordiühendusi ning infrastruktuuri (teed, hooned jne);
- rohkem erinevaid kultuuriteenuseid ja vaba aja veetmise võimalusi;
- paremaid huvihariduse ja -tegevuse teenuseid;
- paremaid hariduse tugiteenuseid;
- paremat internetiühendust;
- rohkem inimlikkust ja inimestega arvestamist;
- rohkem avalikke teenuseid: poed, juuksur jt teenused;
- kergliiklusteid;
- paremat koolide, lasteaedade võrgustikku;
- rohkem liikumis- ja sportimisvõimalusi;
- paremat jäätmekorraldust;
- ujulat.

Kommunikatsioon ja teavitamine

Vastajatel paluti hinnata omavalitsuse teavitustööd ja suhtlust elanikega. Vastustest selgub, et selles valdkonnas on arenguruumi – elanike keskmine rahulolu 5-palli skaalal on 3.

Kuidas hindate kohaliku omavalitsuse teavitustööd ja suhtlust elanikega?

271 vastust

Kommunikatsiooni ja teavitamisega on rahulu kõrgem Setomaa ja Tõrva valla vastajate hulgas. Kriitilisemad on Põlva, Räpina ja Valga valla elanikud.

Vastajatelt küsiti peamisi infohankimise kanaleid. Ootuspäraselt on olulisemad infokanalid valla koduleht, Facebook, infolistid, infokirjad/uudiskirjad, valla ajaleht ning sõbrad/tuttavad.

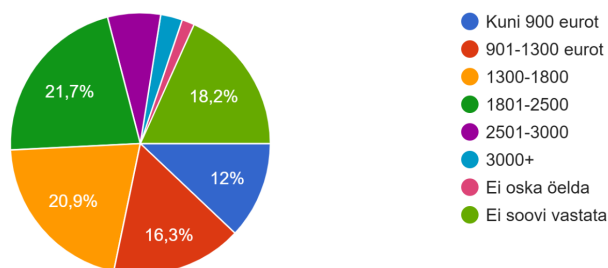
Töökoht ja sissetulek

78% vastajatest töötab täiskoormusega. 22% vastajatest teenib brutotasuna kuus 1801-2500 eurot ning 21% 1300-1800 eurot. ca 3% vastajatest teenib brutotasuna üle 3000 euro kuus ning kuni 900 eurose sissetulekuga peab hakkama saama 12% vastajatest. Ootuspäraselt on kõrgem nende inimeste töötasu, kellel on kõrgharidus ning magistri- või doktorikraad.

Kui vaadata elukohta ja töötasu seoseid, siis 1300-2500 brutotasu teenivate inimeste hulk on kõige suurem Kanepi ja Räpina vallas.

Kui suur on Teie brutopalk (täistööaja korral)?

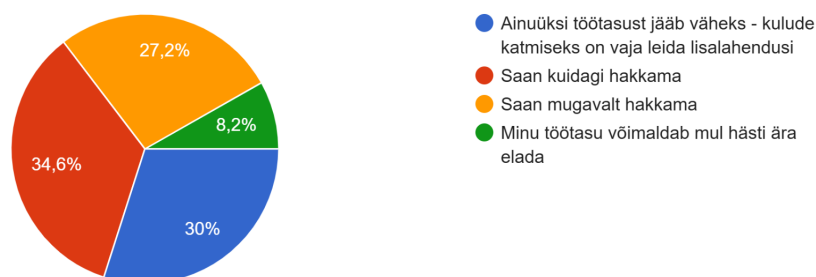
258 vastust

27% vastajast saab oma sissetulekuga mugavalt hakkama, 35% saab enam-vähem hakkama ning 30% vastajatest peab igapäevaste kulude katmiseks leidma lisavõimalusi.

Kas saadav töötasu võimaldab Teil igakuiselt hakkama saada?

257 vastust

Vastajatelt küsiti, kuidas nad on rahul kodu ja töö vahelise teekonna pikkuse ja mugavusega. Ligikaudu 60% on kodu ja töö vahelise kaugusega rahul ning 20% ei ole rahul. 10% vastajatest töötab kodukontoris.

Küsimusele: kas tööturul osalemist lihtsustaks (täiendavate) kaugtöökeskuste või -kohtade olemasolu, vastas 55%, et kaugtöökeskustel võiks tööhõivele positiivne mõju olla, 28% leiab, et täiendavaid kaugtöökeskuseid ei ole vaja ning 9% vastajatest töötab kodukontoris ning ei vaja oma töö tegemiseks kaugtöökeskust.

Tulevik ja soovitus

Vastajatel paluti nimetada 1-3 Kagu-Eesti turismiobjekti, sündmust või -atraktsiooni, mis sobivad hästi piirkonna mainet kujundama, kuid on teenimatult vähe tähelepanu saanud. Sündmuste puhul on vastajate hinnangul piirkonna maine kujundamisel potentsiaali järgmistel ettevõtmistel:

- Kanepi festival,
- Intsikurmu festival,
- folkloorifestival,
- Vastseliina laat,
- Uma mekk,
- Hea Kodu Päevad Räpinas,
- pritsupäevad Rõuges,
- Kagu-Eesti laulu- ja tantsupeod,
- Uma Pido,
- Üülaat,
- Leigo järvemuusika,
- militaarfestival,
- Treski festival,
- Põlva päevad,
- Võru lastefestival,
- tulefestival,
- Võhandu maraton,
- Tõrva loits,
- Räpina kodukohvikute päevad,
- veepidu Mehikoormas,
- Ostrova festival,
- kogukonnasündmused,
- kohalikud kultuurisündmused.

Oluliste piirkonna atraktsioonidena tõid vastajad välja:

- Munamäe torn,
- Valga militaarteemapark,
- Liivaskulptuurid Tamula rannas,
- Ilmaveere,
- Räpina loomemaja,
- Pokumaa,
- Kütiorg,
- Võrumaa uisukeskus,
- Wagenküll,
- Kääriku spordibaas,
- Loodusspaad,
- Jaanikese motokeskus,
- Räpina sadam,
- Räpina paberivabrik,
- Ruusa vabaõhulava,
- veini tee,
- toiduelamuste pakkujad.

Loodusturismi vaates on vastajate hinnangul potentsiaali järgmistel paikadel:

- Meenikunno raba,
- Piusa liivakoopad,
- Paganamaa looduskaitseala,
- Päidla järvestik,
- Päevapööramise mägi,
- Põlgaste juudalinn,
- Rõuge kellamägi,
- Hinni kanjon,
- Pikasilla puhkeala,
- Valgjärve piirkond,
- Karula rahvuspark,
- Luhasoo matkarada,
- Pühajärv,
- Taevaskoda,
- Härma müür,
- Ööbikuorg,
- Arula emaläte.

Kultuuri ja ajalooga seotud paikadest nimetasid vastajad:

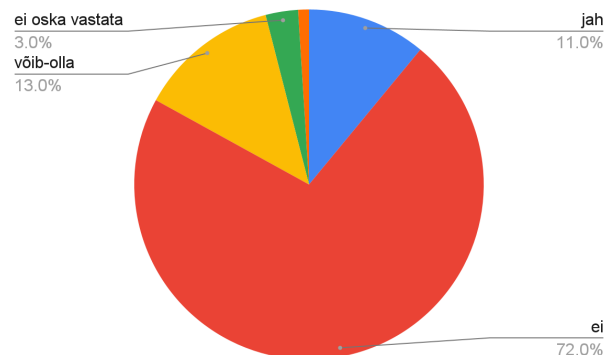
- kirikud,
- Mooste mõis,
- Rõuge vesioinas,
- Setomaa muuseumid,
- Helme ordulinnus,
- Karilatsi vabaõhumuuseum,
- Rogosi mõisakompleks,
- Sillapää loss,
- Räpina mõis,
- Vastseliina piiskopilinnus,
- Riidaja mõis,
- Sõjaajaloo muuseum,
- Maanteemuuseum,
- postitee,
- suitsusaunad,
- Valga sõjamuuseum.

Linnade ja piirkondadena nimetati:

- Tõrva keskvaljak,
- Valga-Valka kaksiklinn,
- Haanja,
- Tamula promenaad,
- Otepää ja Tehvandi,
- Kirumpää.

Lisaks leiti, et Kagu-Eesti mainekujundusel võiks oluline roll olla ka Talvepealinna senisest suuremal promomisel ning Nursipalul.

Vastajatelt küsiti, kas kas nad plaanivad lähema kolme aasta jooksul Kagu-Eestist ära kolida. 72% vastajatel ei ole sellist kavatsust, 13% on Kagu-Eestist ära kolimise võimalust kaalunud ning 11% vastajatel on selge kavatsus piirkonnast lahkuda.

Peamiste lahkumise põhjustena nimetati:

- tööpuudus,
- väikesed palgad,
- halvenenud majanduslik olukord – ei saa enam hakkama,
- halvenenud elukvaliteet (müra jms),
- pole koole ja huvihariduse ja -tegevuse võimalusi,
- arstiabi pole kättesaadav,
- kehvad transpordiühendused,
- elu lahkub piirkonnast,
- sõjaohu,
- ebapädevad ametnikud ja poliitiline olukord,
- riik ei hooli meist.

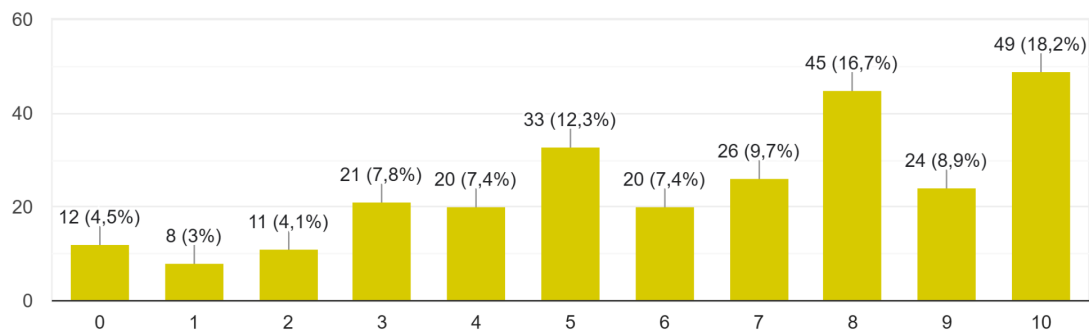
Küsimusele, milliseid muudatusi sooviksite oma piirkonna maines või arengus (veel) näha, vastustes toodi välja järgmised teemad:

- piirkonda on vaja tööd ja inimesi;
- elukvaliteedi paranemist;
- et valitsus kohtleks piirkonda Eesti olulise osana, mitte võimaliku sõjatandrina;
- parem haridusvõrk: tugispetsialistid kooli ja lasteaeda, huviringe juurde maapiirkonda;
- inimeste sisulist kaasamist;
- julgeid ideid, tahet ja maitsekust;
- et maakonda juhiksid inimesed, kes tahavad ja julgevad maakonda päriselt arendada;
- kiiret internetti;
- kõik hakkab tugevast majandusest;
- midagi, mis noori siia meelitaks;
- paremaid transpordiühendusi;
- lõpetada Nursipalu arendus.

Lõpetuseks küsiti vastajatelt, kas nad soovitaks Kagu-Eesti piirkonda oma sõpradele või perele elukohana. Vastustest selgub, et suurem osa vastajatest on positiivselt meelestatud ning soovitaks Kagu-Eestit elukohana. 10-palli skaalal pani 54% vastajatest 7 palli või kõrgema hinde.

Kas soovitaksite seda piirkonda oma sõpradele või perele elukohana?

269 vastust

Kokkuvõtteks

Kagu-Eesti elanike tagasisideküsitluse vastajate profiili vaadates võib kokkuvõttes öelda, et suurem osa vastajatest kuuluvad vanuserühma 40-54, neil on kõrgharidus, nad on palgatöötajad oma elukoha läheduses, töötavad täiskoormusega ning on piirkonnas elanud üle 20 aasta.

22% vastajatest teenib brutotasuna kuus 1801-2500 eurot ning 21% 1300-1800 eurot. ca 3% vastajatest teenib brutotasuna üle 3000 euro kuus ning kuni 900 eurose sissetulekuga peab hakkama saama 12% vastajatest. Ootuspäraselt on kõrgem nende inimeste töötasu, kellel on kõrgharidus ning magistri- või doktorikraad.

Kagu-Eesti maine hinnangute aritmeetiline keskmine on 5-palli süsteemis 3,13. Piirkonna mainet hindavad kõrgemalt Kanepi, Otepää ja Võru vallast pärit vastajad. Maine osas on kriitilisemad Põlva, Räpina ja Valga valdade elanikud.

Kagu-Eesti elanikud tunnevad uhkust kauni ja omanäolise looduskeskkonna, võro keele ja kultuuri, tugevate kogukondade ning kultuuri ja traditsioonide üle. Lisaks hindavad vastajad kõrgelt piirkonna rahulikkust, privaatsust ja turvalisust.

Peamiste piirkonna mainet negatiivselt mõjutavate asjaoludena toodi välja tööpuudus ja vaesus, vähenev ja vananev elanikkond, kehvad transpordiühendused ja infrastruktuur, Nursipalu harjutusväli, madalad palgad, asutuste kadumine maapiirkonnast ning koolide, lasteaedade ja poodide sulgemine.

Vastajatel paluti 5-palli skaalal hinnata oma elukoha teenuseid. Kõige enam on vastajad rahul pakiautomaatide võrgustikuga, alus- ja põhihariduse teenusega ning toidupoodide võrgustikuga. Rahulolu on madalam ühistranspordi ning teede ja tänavate seisukorraga. Teenuste keskmine hinne on 5-palli skaalal 3,5.

Kohaliku omavalitsuse teavitustööd ja suhtlust elanikega hindasid kõrgemalt Setomaa ja Tõrva valla vastajad. Kriitilisemalt on meelestatud Põlva, Räpina ja Valga valla elanikud. Keskmine rahulolu teavituse ja kommunikatsiooniga on 5-palli skaalal 3. Peamised infokanalid on valla koduleht, Facebook, infolistid, infokirjad/uudiskirjad, valla ajaleht ning sõbrad/tuttavad.

72% vastajatest näeb ennast ka kolme aasta pärast Kagu-Eestis elamas, 13% on kaalunud piirkonnast äraolmise võimalust ning 11% vastajatel on selge kavatsus piirkonnast lahkuda. Lahkumise olulisemate põhjustena nimetati tööpuudust, väikseid palku, halvenenud majanduslikku olukorda ja elukvaliteeti, kehvad transpordiühendused ning oluliste avalike teenuste kadumist piirkonnast.

Suurem osa vastajatest on kokkuvõttes siiski positiivselt meelestatud ning soovitaks Kagu-Eestit sõpradele või sugulastele elukohana. Vastajaid, kes panid 10-palli skaalal 7 või rohkem punkti oli kokku ligikaudu 54%.